

Sygn. akt III CNP 25/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa M. J.
przeciwko K. J.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 3 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi powoda
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 29 sierpnia 2013 r., sygn. akt II Ca 307/13,

1) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;

2) zasądza od M. J. na rzecz K. J. kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset) tytułem kosztów postępowania wywołanego skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

UZASADNIENIE

Powód domagał się zasądzenia od pozwanej kwoty 33 221,06 z ustawowymi odsetkami od dnia 9 lipca 2002 r. oraz kwoty 606,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 9 grudnia 2002 r. tytułem naprawienia szkody spowodowanej sprzedażą przez nią nieruchomości w celu uniemożliwienia mu skierowania egzekucji w stosunku do tej nieruchomości wierzytelności przysługującej mu względem ojca pozwanej.

Sąd Rejonowy w Oświęcimiu wyrokiem z dnia 8 listopada 2012 r. oddalił powództwo. Ustalił, że powód jest wierzycielem ojca pozwanej. Prowadzona w stosunku do niego egzekucja okazała się bezskuteczna. W dniu 3 sierpnia 2001 r. rodzice pozwanej podarowali jej nieruchomość zabudowaną budynkiem mieszkalnym. Pozwana w dniu 17 listopada 2003 r. sprzedała tę nieruchomość, o czym powód dowiedział się w dniu 20 stycznia 2006 r. Pozwana nie była dłużnikiem powoda. Sąd Rejonowy stwierdził, że nie było podstaw do uznania, iż działanie jej nosiło znamiona deliktu, nie wyczerpywało znamion przestępstwa zmierzającego do uszczuplenia możliwości zaspokojenia się powoda. Za uzasadniony uznał zarzut przedawnienia roszczenia, ponieważ od dowiedzenia się przez powoda o sprzedaży do wystąpienia z powództwem upłynął trzyletni termin wskazany w art. 442¹ § 1 k.c.

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2013 r. oddalił apelację powoda, uznał za prawidłowe rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji. Przyjął, że nie miał zastosowania art. 442¹ § 2 k.c., ponieważ nie było podstaw do uznania, iż pozwana popełniła przestępstwo. Powód nie wystąpił z roszczeniem o uznanie za bezskuteczną w stosunku do niego umowy darowizny.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego powód zarzucił, że jest on konsekwencją naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwą wykładnię art. 442¹ § 1 i 2 w związku z art. 117 § 1 i 2 oraz art. 300 § 2 k.k. oraz art. 415 k.c. Niewłaściwe zastosowanie przepisów art. 117 § 2 w związku z art. 5 oraz art. 415 k.c. polegało na sprzecznym z art. 5 k.c. uwzględnieniu zarzutu przedawnienia. Wskazał, że zaskarżony wyrok

jest niezgodny z art. 442¹ § 1 i 2 , art. 117 § 1 i 2, art. 5, art. 415 w związku z art. 527 oraz art. 361 § 1 i 2 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Celem wstępnej oceny tego rodzaju środka, dokonywanej na podstawie art. 424⁹ k.p.c., jest wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych, które bez konieczności wnikliwej analizy prawnej powinny być oddalone. Oczywiście bezzasadność skargi oznacza, że objęte nią orzeczenie, w granicach zaskarżenia i w granicach podstaw (art. 424¹⁰ k.p.c.), nie budzi zastrzeżeń. Jeżeli z treści skargi już przy pierwszej ocenie wynika faktyczny brak możliwości jej uwzględnienia, to Sąd Najwyższy może już na wstępie stwierdzić, że powołane podstawy albo nie miały miejsca albo też nie mogły mieć wpływu na kształt orzeczenia, które w wyniku tego uznać trzeba za zgodne z prawem. Nie ma zatem potrzeby prowadzenia szerokiej analizy prawnej i dokonywania pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia w odniesieniu do zastosowania prawa i jego wykładni. Ocena zasadności skargi w tym zakresie polega na antycypowaniu niejako roli sądu, który orzekałby co do istoty sprawy z powództwa skarżącego o wynagrodzenie szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego orzeczenia. Ze względu na zbieżność istoty skargi z powództwem odszkodowawczym Sąd Najwyższy musi rozważyć jej zasadność przez pryzmat przesłanek wynikających z art. 417¹ § 2 k.c.

Pojęcie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, które zostało użyte w art. 424¹ k.p.c., może wynikać tylko z oczywistych błędów sądu, spowodowanych rażącym naruszeniem zasad wykładni lub oczywiście niewłaściwego zastosowania prawa. Przesłanką zatem stwierdzenia niezgodności prawomocnego wyroku z prawem jest wydanie go, w następstwie rażąco wadliwej, czyli sprzecznej z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami oraz z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo gdy stanowi ono wynik nieuzasadnionej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej, a zatem rozumienie go nie budzi żadnych wątpliwości (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17; dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC

2007, nr 2, poz. 35; z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, OSNC 2007, nr 11, poz. 174, z dnia 18 lutego 2009 r., I CNP 97/08, Biul. SN z 2009, nr 10, poz. 48). Określenie niezgodności prawomocnego orzeczenia sądu z prawem, dokonywane jest przy uwzględnieniu charakteru i istoty działalności jurysdykcyjnej sądu oraz przyznanej mu swobody orzeczniczej, w szczególności co do wyboru przeprowadzanej wykładni przepisów prawa oraz zastosowania go do ustalonego stanu faktycznego. Chodzi zatem o naruszenie prawa mające kwalifikowany charakter, nie zaś jako podstawa do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od Skarbu Państwa w odniesieniu do każdego wadliwego wyroku. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości podkreśla się, że szczególne funkcje wypełniane w państwie przez sądy oraz zasada pewności prawa powodują, że państwo może ponieść odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną orzeczeniem sądowym tylko wtedy, gdy sąd naruszył prawo w sposób oczywisty, w przypadku wykonywania władzy dyskrecyjnej niezbędny jest pewien margines błędu, którego popełnienie nie może rodzić odpowiedzialności odszkodowawczej państwa (por. wyrok z dnia 30 września 2003 r., C - 224/01, w sprawie Gerhard Kobler przeciwko Austrii). Utrwaloną w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykładnię art. 424¹ k.p.c. podzielił także Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 27 września 2012 r., SK 4/11(OTK-A 2912, nr 8, poz. 97), stwierdzając że przesłanką skargi może być jedynie niezgodność z prawem oczywista, rażąca i przybierająca postać kwalifikowaną, a takie jej rozumienie jest zgodne z art. 77 ust. 1 Konstytucji.

Sąd Okręgowy dokonał wykładni przepisów art. 415, 442¹ § 1 k.c. na tle okoliczności ustalonych w sprawie i stanowisko swoje właściwie uzasadnił, jak też wyjaśnił przyczyny niezastosowania art. 442¹ § 2 k.c. Odniósł się również do przepisów regulujących ochronę wierzyciela drogą skargi pauliańskiej i skutków jej uwzględnienia. Skarżący nie przedstawił argumentów przemawiających za zastosowaniem art. 5 k.c. jako obrony przed zarzutem przedawnienia roszczenia, stosownie do art. 117 § 1 k.c. Bezprzedmiotowy był zarzut naruszenia art. 361 k.c. Nie było podstaw do uznania, że wykładnia i zastosowanie przepisów prawa dokonane zostały przez Sąd Okręgowy w sposób oczywiście i rażąco wadliwy, czy też noszący cechy dowolności sprzecznej z utrwalonymi w literaturze i orzecznictwie zasadami oraz standardami orzekania. Odmienne stanowisko

skarżącego w tych kwestiach stanowi nieuzasadnioną polemikę z wywodami zaskarżonego wyroku. Zaprezentował on własną interpretację przepisów prawa materialnego będącą wynikiem subiektywnego przekonania o zasadności powództwa.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 424⁹ k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi wynika z zasady przewidzianej w art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c.